

**NOWE:
wyzwania, możliwości
i rozwiązania
w produkcji świń**

Prof. dr hab. Zygmunt Pejsak

GDAŃSK, 7.11.2014.

Wyzwania

ASF

PED

Pandemiczna grypa

Mikotoksyny,
mikotoksykozy

Afrykański pomór świń

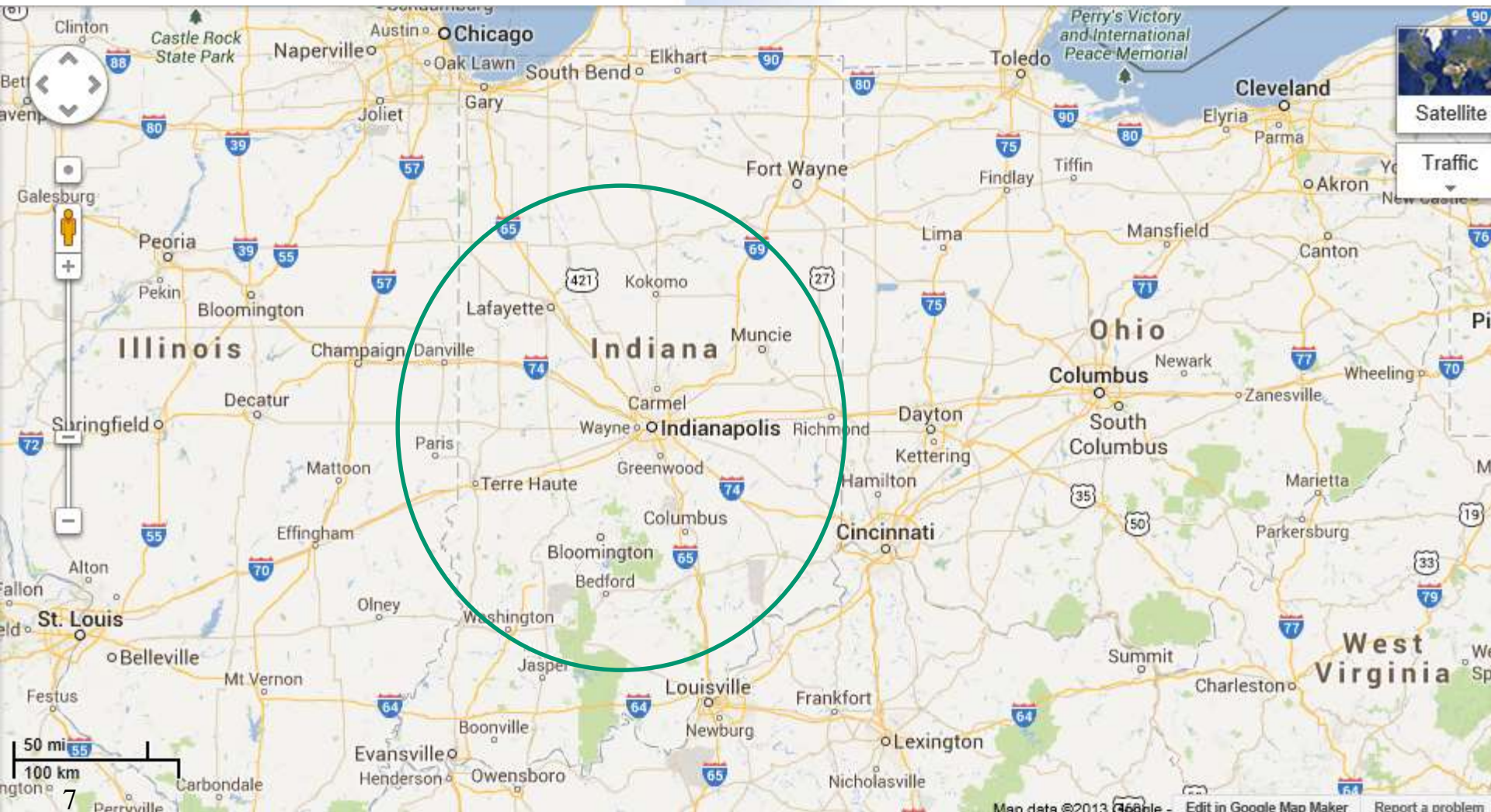
Epidemiczna biegunka

świń

PED

Epidemiczna biegunka świń - *Porcine Epidemic Diarrhea Virus*

1. Choroba wirusowa
2. Brak symptomów zoonozy
3. Nie wpływa na bezpieczeństwo żywności
4. Nie jest chorobą nową
5. Ma przebieg podobny do TGE
6. Powoduje ogromne straty w Amerykach i Azji.

PED

Objawy kliniczne

Photo – Amber Stricker, DVM – Suidae Health & Production

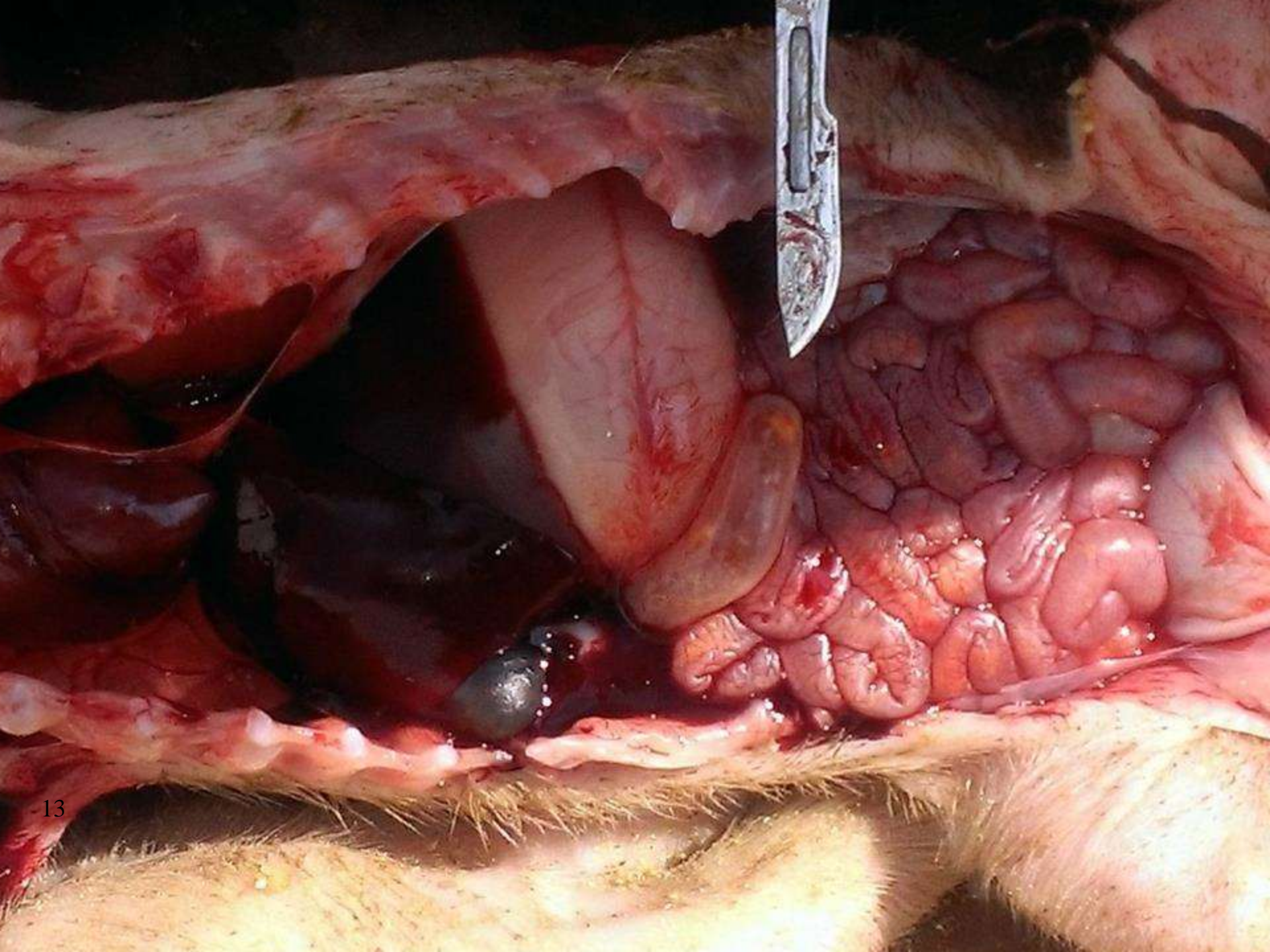

10

W USA stosuje się doustne podawanie
zmielonych jelit lochom

ZWALCZANIE – takie jak przy TGE

- Jak najszybciej odsadzać prosięta
- Zakazić materiałem od prosiąt padłych lochy – poza tymi które mają prosięta poniżej 10 dnia życia.
- Zmielone jelita jednego prosięcia na 100 loch (postępować zgodnie z ogólnie znanymi zasadami)
- Po zakażeniu obserwować objawy kliniczne – powinny być skutki
- Jeżeli w ciągu tygodnia, nie zauważono jakichkolwiek objawów sztucznego zakażenia podać zakaźny materiał jeszcze raz.

Grypa świiń

**Pojawienie się
w Polsce w roku 2012
pandemicznego
szczepu SIV w
krajowej populacji
świń**

Szczepy SIV występujące w krajowej populacji świń do roku 2012:

H1N1 – 30%

H2N3 – 20%

H1N2- 20%

SIV – 80%

**Szczep pandemiczny AH1N1 2009 pdn- like,
zaczyna występować w naszych chlewniach
coraz częściej.**

Objawy kliniczne

(postać typowa - warchlaki, tuczniki, lochy)

- okres inkubacji 2-4 dni
- czas trwania choroby 3-6 dni
- zachorowalność ~ 100%
- śmiertelność ~ 1 %
- wysoka gorączka (41-42°C)
- apatia, niechęć do jedzenia i ruchu
- Poronienia.

Zmiany sekcyjne

Profilaktyka

- **szczepionki inaktywowane;**
- **trójwalentne (antygeny 3 podtypów SIV);**
- **immunizacja loch i loszek, ale także prosiąt;**
- **wyjątkowo bezpieczne**
  - **Szczepienie podstawowe dywanowo całe stado 2X co 3 tygodnie**
  - **Warchlaki 56-96 dzień życia 2X co 3 tygodnie (odporność 4 m-ce)**
  - **loch - dawka przypominająca na 14 dni przed porodem**
  - **loszki – 2X: 5 i 8 tygodni przed włączeniem do stada**
- **przeciwciała (miano ochronne > 40 - od 7 dnia po 2-gim szczepieniu)**

**Występowanie szczepu
pandemicznego ogranicza
skuteczność szczepień,
jakkolwiek występuje
pewnego stopnia
odporność krzyżowa**

(w stadach zakażonych import docelowy).

Mikotoksykozy

Europa Centralna

Europa Centralna	Afla	ZEN	DON	FUM	OTA	T-2
Ilość próbek	119	829	1,158	111	135	232
% dodatnich	19%	50%	68%	23%	23%	16%
średnie z dodatnich [$\mu\text{g}/\text{kg}$]	7	41	744	113	10	31
maksimum [$\mu\text{g}/\text{kg}$]	36	675	12,000	493	71	137

Czynniki determinujące wytwarzanie mikotoksyn przez grzyby mikroskopowe (m.in. pleśnie)

✓ Błędy w agrotechnice

- nie terminowe opryski fungicydami
- monokultury
- nie właściwe zmianowanie
- błędy w uprawie (brak orki)

✓ Zmiany klimatyczne

- wysoka wilgotność
- wysoka temperatura

} nagłe i długotrwałe zmiany

✓ Błędy w zbiorze i przechowywaniu

- ✓ Bezpośrednią przyczyną wytwarzania mikotoksyn są stresy (adrenalina, mikotoksyny)

Mikotoksyny powodujące największe straty w Polsce

Mikotoksyny
Fusaryjne

- DON + lochy, warchlaki
  - T2
  - Zeoralenon (ZEN)
  - Fumunizyda (FUM)
-
- Ochratoksyna (mikotoksyna magazynowana)

Obecność grzybów mikroskopowych w materiale paszowym nie jest jednoznaczna z zanieczyszczeniami mikotoksynami!

Badania organoleptyczne dają wiedzę o występowaniu grzybów natomiast **nie umożliwiają oceny w zakresie obecności mikotoksyn.**

Zarządzanie ryzykiem

- Pasze dla stad podstawowych powinny zawierać dezaktywatory mikotoksyn w ilości od 0,5 – 2,5* kg/tonę paszy.

*Nie może być więcej niż 5 kg bentonitu/tonę paszy

- Zasadne jest też stosowanie dezaktywatorów w paszy także u zwierząt młodych (warchlaki)

- W Polsce najczęściej stosuje się 1,5 kg preparatu/tonę.

Nowe możliwości w diagnostyce i postępowaniu

Laboratoryjny monitoring stanu zdrowotnego

Cele monitoringu serologicznego i molekularnego

Ocena sytuacji i dynamiki szerzenia infekcji

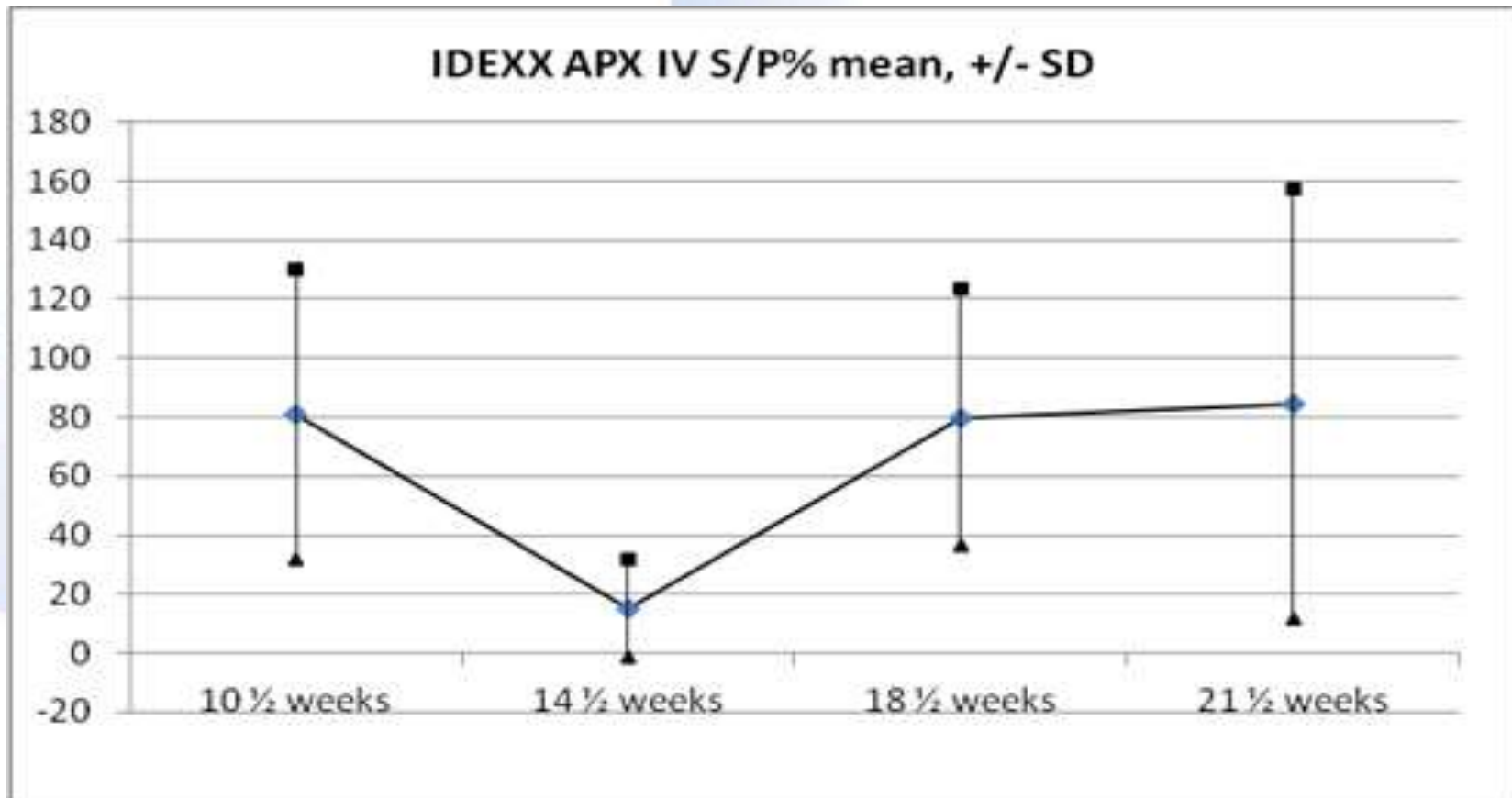
Chroba Aujeszkywego
Klasyczny pomór świń
Afrykański pomór świń
Salmonellozy
PRRS

Ustalanie strategii i prawidłowości szczepień

- PRRS
- *MPS*
- *Grypa*
- *Pleuropneumonia*

Profile serologiczne

**Profil stada, zanikanie przeciwciał biernych
(matczynych) pojawianie się przeciwciał czynnych**

Płyn ustny

Właściwości płynu ustnego

Płyn ustny = wydzielina
ślinianek + przesącz z
błon śluzowych

Płyn ustny jest dobrym
źródłem antygenów i
przeciwciał

Camaron & Carmen 2005

Dlaczego płyn ustny a nie surowica

Ocena sytuacji w kojku

n świń = 1 próbka = jeden kojec

Łatwe i efektywne

Próbki indywidualne

1 świnia = 1 próbka

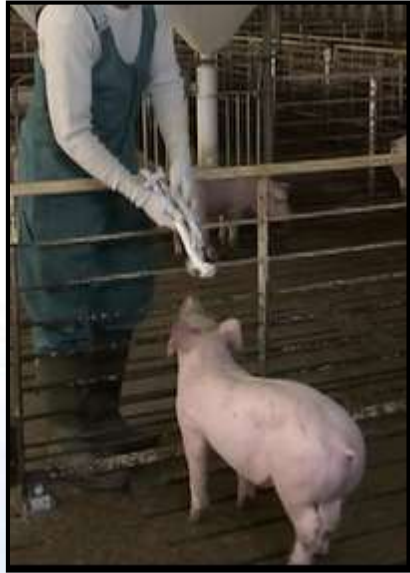
Wysokie koszty robocizny
Dobrostan zwierząt i ludzi

Zestaw do pobierania płynu ustnego

- Rękawiczki
- Probówka (~5ml)
- Woreczek plastikowy
- Sznur bawełniany

Pobieranie płynu ustnego

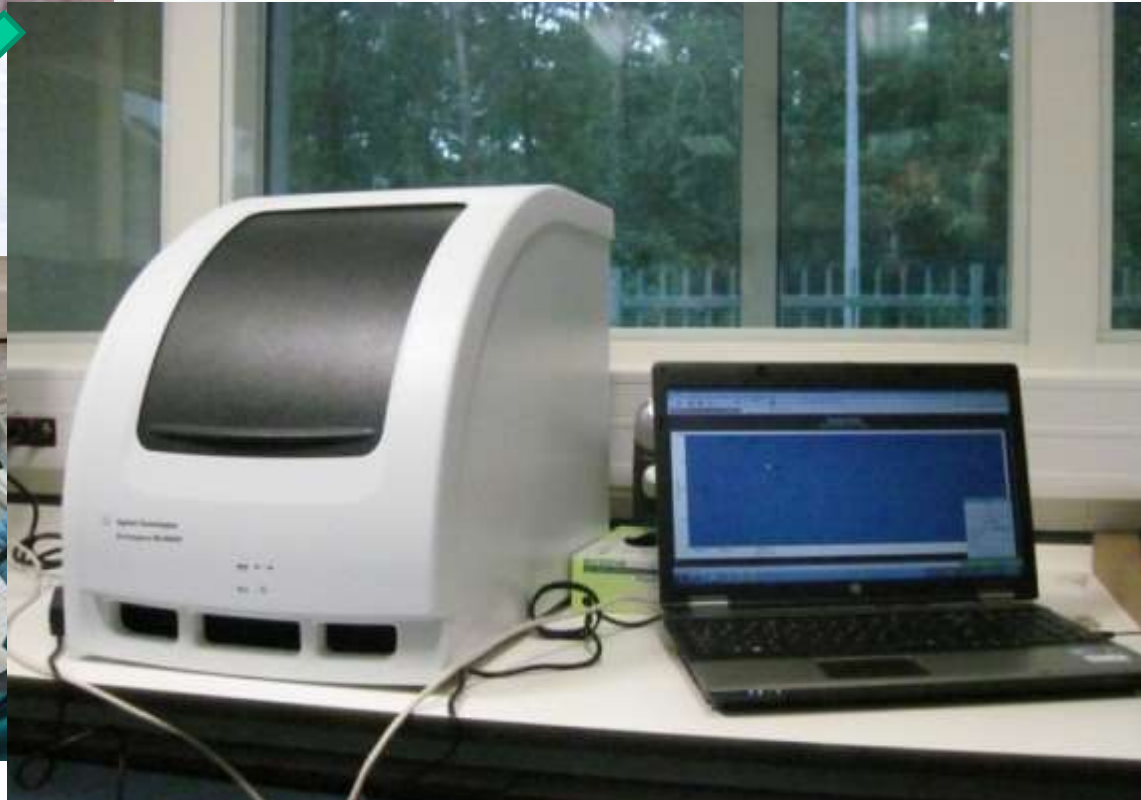
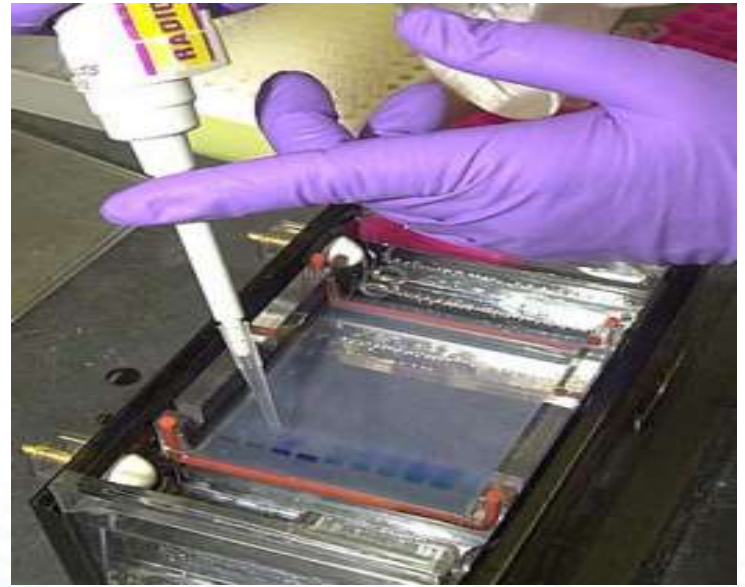
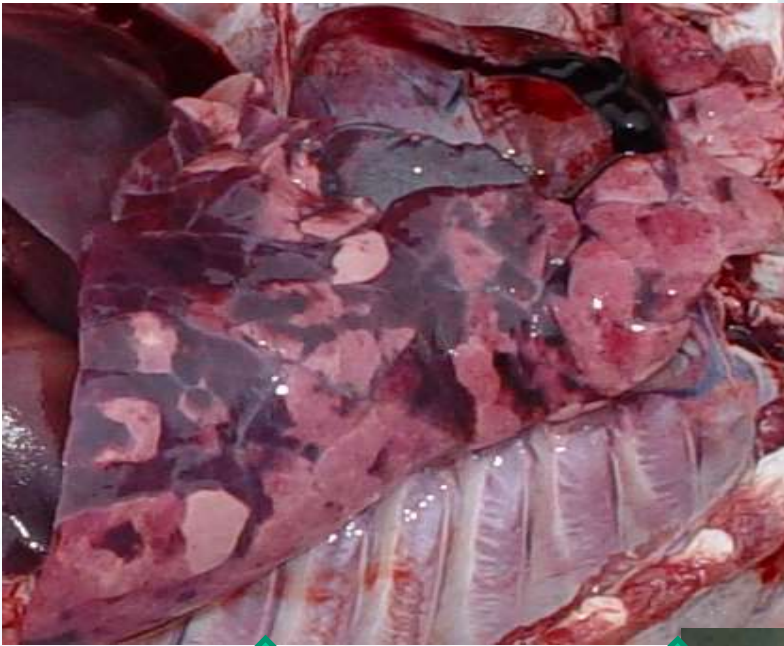
Zbiór płynu ustnego

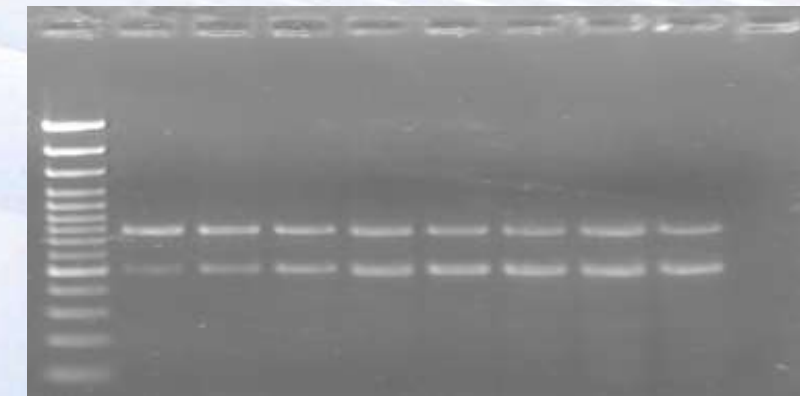
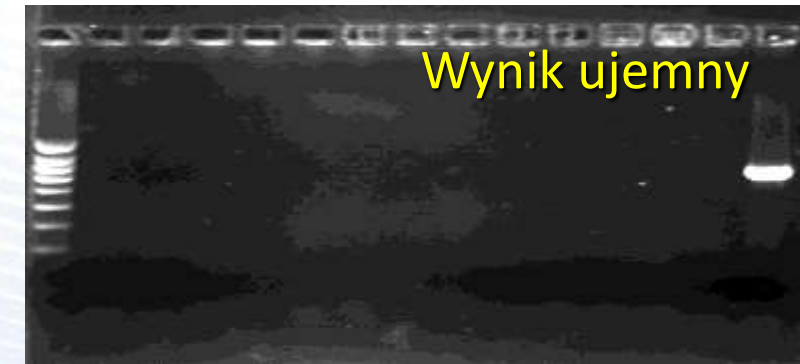
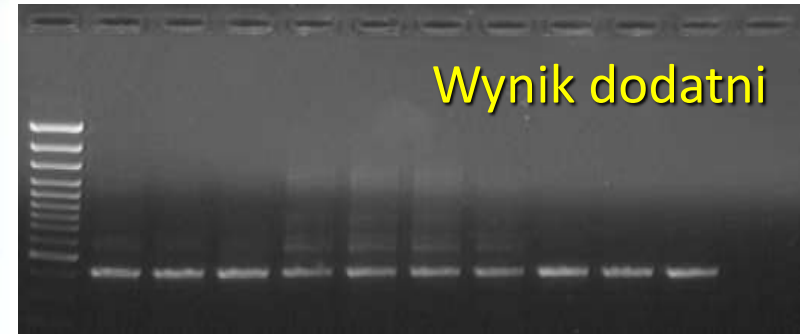
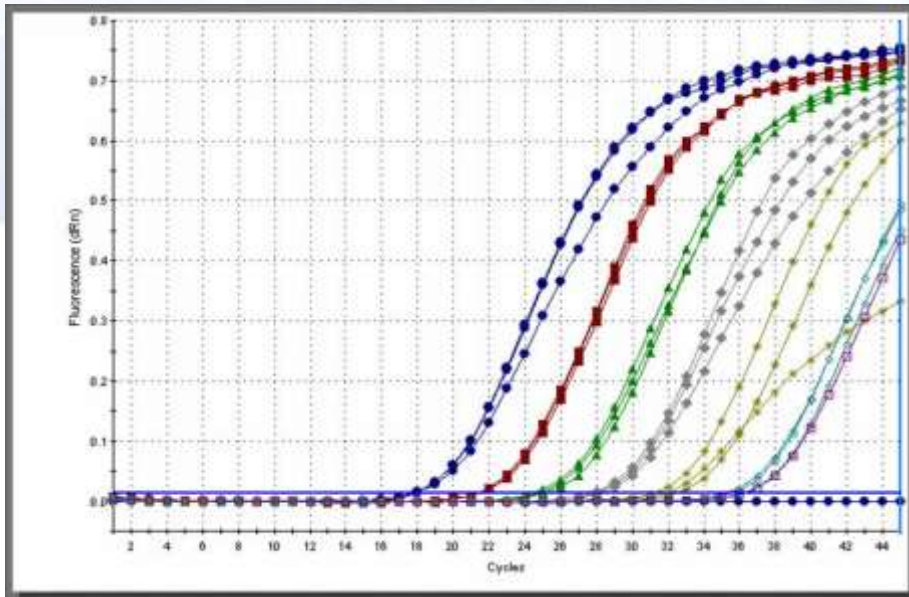
Diagnostyka Molekularna

- PCR,
- W czasie
- rzeczywistym

Identyfikacja produktów

- elektroforeza w żelu agarozowym, po barwieniu EtBr
- Odczyt wartości Ct

Batch Production – Produkcja jednorodnych grup warchlaków lub tuczników.

Dieta insulinogenna w aspekcie regularnych wyrzutów LH

FLUSHING – energetyczno, witaminowo mineralny determinujący regularne wyrzuty LH (OWULACJA) i optymalną produkcję progesteronu – hormonu odpowiedzialnego za utrzymanie wysokiego poziomu proesteronu, a tym samym dużej liczby zarodków i płodów (Ovupig – JHJ).

Dieta insulinogenna w aspekcie poprawy funkcjonalności ciała żółtego

- Loszki żywione paszą wysokoenergetyczną i wysoko białkową charakteryzują się wyższym poziomem progesteronu już od 3 dnia po owulacji co jest skorelowane z istotnie lepszą przeżywalnością zarodków.
- Dieta insulinogenna (łatwo strawne cukry/glukoza) podawane 2-3 razy dziennie, wpływają na ograniczenie wskaźnika wczesnej zamieralności zarodków.
(Ovupig/ 300gram/dobę/podawany w każdej dawce paszy).

